

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003734

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: 176-к від 08.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Теник Антон Володимирович

2. Anton V. Tenyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 22-09-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10790

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.15

Тема дисертації:

1. Конституційно-правові засади забезпечення екологічної безпеки в Україні
2. Constitutional and legal foundations for ensuring environmental safety in Ukraine

Реферат:

1. Дисертацію присвячено комплексному вивченню конституційно-правових засад забезпечення екологічної безпеки в Україні. Вступ дисертації містить: обґрунтування вибору теми дослідження; інформацію про зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначення мети, завдань, об'єкта, предмета та методів дослідження; деталізацію наукової новизни одержаних результатів і характеристику їх практичного значення; відомості про апробацію результатів дослідження, публікації, структуру та обсяг дисертації. У першому розділі «Нормативне регулювання екологічної безпеки в Україні» надано теоретико-правову оцінку екологічній безпеці як конституційно-правовій категорії у законодавстві України, а також досліджено процес розвитку відповідного правового регулювання у вітчизняному законодавстві. З огляду на те, що загальні підходи законодавця до визначення поняття «безпека» базуються на її сприйнятті як «стану захищеності», поняття «екологічна безпека» запропоновано визначати крізь призму поняття «стан». Внаслідок виділення

такої ознаки, як показник якості життя людини, обґрунтовано належність екологічної безпеки до сфери національних інтересів України та до складу національної безпеки України. Наголошено на тому, що: за своєю конституційно-правовою сутністю екологічна безпека та правовий режим її забезпечення не обмежуються виключно рамками правового регулювання охорони навколишнього природного середовища; її закріплення на законодавчому рівні не як декларації, а як повноцінної гарантії держави зумовлює виникнення у держави зобов'язання щодо створення та забезпечення функціонування на постійній основі механізму державно-правового захисту вказаного виду безпеки; оскільки в Україні право на безпечне для життя і здоров'я довкілля належить до категорії гарантованих і таких, що не можуть бути скасовані, конституційних прав людини, суб'єктом зазначеного права у спеціальному законодавстві має бути визначено не лише громадян України, а людину. Зроблено висновок про те, що визначений у Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII спосіб гарантування екологічної безпеки, як здійснення відкритого (тобто, не обмеженого лише якимись певними заходами) переліку комплексу нерозривно пов'язаних між собою заходів із наголошенням на видовій ширині цього переліку, власне, і являє собою суть процесу забезпечення екологічної безпеки. Запропоновано авторське визначення понять: - «погіршення екологічної обстановки» - зумовлена сукупною дією факторів, у т.ч. й впливом діяльності людини, негативна зміна стану якості, властивостей та ознак довкілля; - «забезпечення екологічної безпеки» - здійснення уповноваженими суб'єктами з урахуванням приписів Конституції України щодо підстави, меж повноважень і способу їх діяльності, сукупності передбачених законом заходів з метою досягнення стану відсутності загроз погіршення екологічної обстановки та появи небезпеки здоров'ю населення, а також підтримання такого стану на постійній основі в майбутньому. Вказано, що необхідність правового врегулювання відносин, пов'язаних із ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, спричиненої вибухом на однойменній атомній електростанції у 1986 р., стала додатковим поштовхом для вимушеної активізації держави у напрямку розробки та прийняття нових законодавчих актів у галузі екології та екологічної безпеки. Аргументовано, що появі поняття «екологічна безпека» у текстах Конституції Української РСР 1978 р. (у редакції законів України про внесення змін і доповнень до вказаного акту від 19.06.1991 № 1213а-XII та від 14.02.1992 № 2113-12) та Конституції України 1996 р. передувало те, що основні його складові вітчизняним законодавцем було введено у нормативну площину Декларацією про державний суверенітет України від 16.07.1990 (розд. VII). Встановлено, що, порівняно з Конституцією Української РСР 1978 р., на рівні чинної Конституції України 1996 р. правове регулювання екологічної безпеки зазнало значно детальнішої регламентації. Це відбулося шляхом встановлення належності до кола обов'язків держави обов'язку забезпечувати екологічну безпеку та підтримувати екологічну рівновагу на території України, віднесення порядку визначення засад екологічної безпеки до виключної компетенції парламенту й зазначення закону як єдино можливої форми ухвалення відповідного рішення, а також закріплення в положеннях ст.ст. 16, 41, 50, 85, 92, 106, 132, 138 Основного Закону таких змістовно близьких категорій, як екологічна рівновага, екологічна ситуація, безпечне для життя і здоров'я довкілля, зона надзвичайної екологічної ситуації, екологічні особливості регіонів України.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the constitutional and legal principles of ensuring environmental safety in Ukraine. The introduction of the dissertation contains: justification of the choice of the research topic; information about the connection of work with scientific programs, plans, topics; definition of the purpose, tasks, object, subject and research methods; detailing the scientific novelty of the obtained results and the description of their practical significance; information about the approval of research results, publications, the structure and scope of the dissertation. In the first chapter, "Normative regulation of environmental safety in Ukraine", a theoretical-legal assessment of environmental security as a constitutional-legal category in the legislation of Ukraine is given, as well as based on a study of the provisions of various editions of the constitutions of Ukraine and the USSR, the Declaration on State Sovereignty of Ukraine, as well as acts of the legislation of Ukraine, the prerequisites for the appearance of legal regulation of environmental safety in the current Basic Law of Ukraine were clarified, the process of development of the corresponding legal regulation in the legislation of Ukraine was investigated. In view of the fact that the general approaches of the legislator to the definition of the

concept of "security" is based on its perception as a "state of security", the concept of "environmental security" is proposed to define through the prism of the concept of "state". Due to the selection of such a feature as an indicator of the quality of human life, the belonging of ecological security to the sphere of national interests of Ukraine and to the composition of the national security of Ukraine has been substantiated. It is emphasized that: according to its constitutional and legal essence, ecological safety is not limited exclusively to the framework of legal regulation of environmental protection; its consolidation at the legislative level not as a declaration, but as a full-fledged guarantee of the state presupposes that this type of security has all the signs of a real object of legal protection and protection; since in Ukraine the right to an environment safe for life and health belongs to the category of guaranteed and non-revocable constitutional human rights, the subject of the specified right in special legislation should be defined not only as citizens of Ukraine, but as a person. It was concluded that the method of guaranteeing environmental safety defined in the Law of Ukraine "On Environmental Protection" dated 06/25/1991 No. 1264- XII is the implementation of an open (that is, not limited to certain) list of complex inextricably linked measures with an emphasis on the species breadth of this list, in fact, is the essence of the process of ensuring environmental safety. The author's definition of the concepts is proposed: - "deterioration of the ecological situation" - caused by the combined effect of factors, including and the influence of human activity, a negative change in the state of quality, properties and signs of the environment; - "Ensuring environmental security" - implementation by authorized entities on the basis, within the limits of authority and in the manner provided by the Constitution and laws of Ukraine, of a wide range of interrelated political, economic, technical, organizational, state-legal and other measures with the aim of achieving a state of absence of threats to the deterioration of the ecological situation and the occurrence of danger to human health and maintaining such a state in the future. It is indicated that the need for regulatory regulation of public legal relations, which arose in connection with the need to overcome the consequences of the accident at the Chornobyl NPP, largely determined the formation and further development of environmental legislation of Ukraine. It is argued that the designation in Chapter VII of the Declaration on State Sovereignty of Ukraine of July 16, 1990 of the main components of environmental security became a determining prerequisite for the subsequent consolidation of this legal category in the Constitution of the Ukrainian SSR of 1978, and later in the Constitution of Ukraine of 1996.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Теник А. В. Екологічна безпека як правова категорія у Конституції України. Часопис Київського університету права. 2021. № 4. 222 с. С. 62-66. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/85/%E2%84%964-2021>.
- Теник А. В. Екологічна безпека як одна з основних засад внутрішньої політики України у екологічній сфері. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 4. 406 с. С. 97-101. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2022/20.pdf.
- Теник А. В. Людина як об'єкт гарантування екологічної безпеки в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 10. 753 с. С. 123- 125. URL: http://www.lsej.org.ua/10_2022/26.pdf
- Теник А. В. Повноваження Ради національної безпеки і оборони України у сфері забезпечення екологічної безпеки. Гуманітарні стандарти правових систем у сучасному світі: виклики, рішення, тенденції: матеріали Міжнародного науково-практичного конгресу, м. Запоріжжя, 14-15 червня 2022 р. /

за заг. ред. Т.О. Коломоець. Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 145 с. С. 134-137. URL:

https://www.znu.edu.ua/faculty/law/nauka/2022/mater__ali_m__zhnarodnogo_nauko_vopraktichnogo_kongresu_guman__tarn__m__zhn_standarti_pravovikh_sistem_u_such_asnomu_sv__t___vikliki__r__shennya__tendents__yi_2022__2_.pdf

- Теник А. В. Особливості законодавчого регулювання правовідносин щодо забезпечення екологічної безпеки в умовах воєнного стану. Правові засади організації та здійснення публічної влади: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 17 червня 2022 р.). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. 416 с. С. 368-371. URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/pravovi_zasady_organizaciyi_ta_zdiysnennya_p_ublichnoyi_vlady_2022.pdf.
- Теник А. В. Функції та форми діяльності профільного комітету парламенту України у сфері забезпечення екологічної безпеки. Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кропивницький, 23-24 червня 2022 р. / за заг. ред. Б. Р. Стецюка. Кропивницький: ЛА НАУ, 2022. 444 с. С. 231-233. URL: <http://ndekc.lviv.ua/pdf/17.pdf>
- Теник А. В. Конституційно-правові ознаки суб'єктів забезпечення екологічної безпеки в Україні. Актуальні проблеми юридичної науки : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Двадцять перші осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 6 жовтня 2022 р.). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. 403 с. С. 93-95. URL: [https://univer.km.ua/sites/default/files/news/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%94%D0%B2%D0%B0%D0%B4%D1%86%D1%8F%D1%82%D1%8C%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%88%D1%96%20%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%96%20%D1%8E%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20\(06.10.2022\).pdf](https://univer.km.ua/sites/default/files/news/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%20%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%20%D0%94%D0%B2%D0%B0%D0%B4%D1%86%D1%8F%D1%82%D1%8C%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%88%D1%96%20%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%96%20%D1%8E%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20(06.10.2022).pdf).
- Теник А. В. Використання даних електронного реєстру судових рішень в процесі викладання правових та екологічних дисциплін. Збірник матеріалів міжнародної наукової конференції «Інформаційні технології та менеджмент у вищій освіті та науці» (м. Фергана, Республіка Узбекистан, 28 листопада 13 2022 р.). Рига, Латвія : «Baltija Publishing». Ч. 3. 428 с. С. 184-187. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/292/8133/17023-1>.
- Теник А. В. Громадська організація як суб'єкт права на пред'явлення цивільного позову на захист екологічних прав. Захист прав людини в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення: збірник тез Науковопрактичного круглого столу, присвяченого 74-й річниці проголошення Загальної декларації прав людини (м. Хмельницький, 9 грудня 2022 р.). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. 203 с. С. 176-179. URL: <https://univer.km.ua/sites/default/files/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D1%83%D0%B3%D0%B%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D1%82%D1%96%D0%BB%209.12.2022.pdf>.
- Теник А. В. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері забезпечення екологічної безпеки. Модернізація вітчизняної правової системи в умовах світової інтеграції: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 22-23 березня 2023 р.). / за заг. ред. О. Р. Антонова, С. І. Москаленко. Кропивницький: ЛА НАУ, 2023. 351 с. С. 136-139. URL:

https://sfa.org.ua/images/docs/Materialy_4mizhnar_konf_pravo.pdf.

- Теник А. В. Правова природа повноважень Президента України у сфері забезпечення екологічної безпеки. Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник тез VI Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю від дня народження доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 31 березня 2023 р.). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. 599 с. С. 522-524. URL: <https://univer.km.ua/sites/default/files/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%202023.pdf>
- Теник А. Верховна Рада України як суб'єкт забезпечення екологічної безпеки. Проблеми правової системи України: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 14-15 грудня 2023 р.) / упоряд. : І. Стадник, С. Юрко, Л. Тептюк ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2023. 112 с. С. 60-64. URL: <https://eprints.cdu.edu.ua/6524/1/232%20%D0%A7%D0%94%D0%A2%D0%A3%20%D0%B4%D0%B5%D0%BA%202023.pdf>.
- Теник А. В. Екологічний договір для України як складова механізму забезпечення екологічної безпеки. Політика та право в умовах дії воєнного стану: пошук рішень: збірник матеріалів Міжнародної наукової конференції (м. Київ, 23 квітня 2024 р.) / за заг. ред. П. В. Горінова ; Навчально-науковий інститут права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 23 квітня 2024 р.). Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. 399 с. С. 374-377. URL: <https://enquir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/44822/Polityka%20ta%20pravo%20v%20umovakh%20dii%20voiennoho%20stanu.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- Теник А. В. Система конституційних гарантій екологічних прав людини в Україні. Актуальні проблеми реформування земельних, аграрних, екологічних та трудових правовідносин: збірник тез Всеукраїнського науковопрактичного круглого столу (м. Хмельницький, 31 травня 2024 р.). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. 146 с. С. 92-94. URL: <https://elar.khmnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/31a5660a-4e8f-4aa0-8701-98eb39bacf7f/content>.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0123U104297

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонов Володимир Олександрович
2. Volodymyr O. Antonov

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білоцький Сергій Дмитрович

2. Sergiy D. Bilotsky

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5904-9069

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демиденко Володимир Олексійович

2. Volodymyr O. Demydenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6771-0080

Додаткова інформація: Scopus Author ID 57205548802;

https://scholar.google.com.ua/citations?user=kl_mZPYAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Переверзева Ольга Сергіївна

2. Olha S. Pereverzieva

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4857-6469

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павко Яна Анатоліївна

2. Yana A. Pavko

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2602-9592

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Батанов Олександр Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Батанов Олександр Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна